

אותה. ^(יב) וכשענוני קדשה זאת אומרים אותה ^(א) בקול ^(ב) ס"ס. (הגהת מיימוני בנחמה התפלות): ד. ^(יז) ברכת יוצר יוצרית אומר ^(יח) * עם השלית צבור * בנחת. הגה יימיה לסיס ^(יט) קדם שייסיס השלית צבור ^(יז) ויצנה אמן ^(יח) אחר שלית צבור. (הגהת מיימוני פרק א מלכות ברכות דוקא סימן ריח). ומיהו אם לא אמרה רק ^(יט) שמעיה משלית צבור יצא. ברכות ^(כ) אלו השלית צבור מוציא היחיד אף על פי ^(כא) שהוא פקי, מיהו אין השלית צבור מוציא ^(כב) היחיד ^(כג) * פחות ^(ד) מ' (הרב רבנו יונה פרק מי שמת). * ולא יצנה אמן אחר סיום הביתר בעצמו ישראל באהבה משום ^(כד) דהיי

1 משוהת הראשי כלל
ר סימן יט. ה' רבנו יונה
בשם ר"מ ורמיה
ורמיה.

שערי תשובה

ס. רם. צין באר היטב שגון אברהם כתב דוקא מישב וכן כתב בספר הפניות, ומה שכתב ובעצמה קדשה בחולם, כתב בשלמי צבור שבספר הפניות מכתב יד מוה"ר חיים ויטאל קדשה בשו"ת וקאי אפלים באחד כ"ו וכן בספרים ושינוי נקטת הנהיגה כתב בחולם שגון הוא בספר היחלות כ"ו, צין שם. וכתב בשלמי צבור שצריך לומר לעצת השקפים לעצתם משבחים כמו שכתב הרב ולה"ה. וכתב ע"ד, שמעתי מדקדקים פשוטם בתפלה בעל מלכות צריך להדגיש העין היטב שלא יהא פקוה כל הס וקלילה כ"ו, ובתפלה מהרה שלא יהא פקוה באף, והוא לשון מוה"ר חיים ויטאל, וכן בפסוק ושא ברכה פאת ה' נחמה קריאת האף היטב שלא יזכר

באר הלכה

ד * עם השלית צבור. עין במשנה ברוך. ועין בטור ובית יוסף שכתב בשם תשובת הרא"ש דאם היה מוכן לדברי שלית צבור פשוטה, ובאמצע הכרחה היה פונה לבו לדברים אחרים, הפסיד הפניה, שהפסיד באמצעותה, שכל שחזר סומך על השלית צבור צריך לכוון לבו לכל מה שהוא אומר ולא יפנה לבו לדברים אחרים, שאם לא כן לא יצא, אבל פשהו קורא בפיו, אף אם קרא מקצתה בלא פניה, יצא. וצריך עיון גדול, לפי מה דקדקא לן שומע בעונה הרי קאלו אמר ממש בפיו, וכדמוכח ברכות דף כ"ב בתוספות הדור המתחיל בראשיתו, אם כן אפילו אם נחשב מה שבאמצע פנה לבו לדבר אחר קאלו דלג באמצע, מאי הרי, והא כתב הרשב"א בברכות פרק קמא, והובא מקצתו בסימן קפ"ו, דאם שנה ודלג הרבה באמצע ברכות הארפות יצא ודי חובתו, ולא אמר שהמשנה ממשיכה ששבעה חקמים לא יצא אלא בשמשנה בפתיחתו או בחתימתו אבל שאר חפשות אינו מעכב, אלא החבות שפרטו חקמים ביה, בגון מה שאמרו ברית ותורה ומלכות בברכת המזון, ובגון חזרת יציאת מצרים ומלכות וקריעת ים סוף ומפת בכורות באמת וצ"ב, וכל ביצא פנה. ואין לומר דחשיבין מה שבאמצע פנה לבו לדבר אחר קאלו הפסיד ממש בפיו כמו דחשיבין כל הכרחה קאלו אמר בפיו, וירקק פנה קצת לשון הרא"ש שהפסיד, עין שם. אבל זה אינו. תדא, דאפילו הפסיד ממש באמצע ברכה ארפה, אין הדין ברור דצריך לתור ולברך, עין בגשמת אדם כלל כה, ועוד, דבשלקא תחילת הכרחה וסופה ששמע מאחר שהוציא בפיו והתכוון להוציא פנה, גיחא מה דחשיבין לה גם כן קאלו הוציא בפיו, אבל מה שבאמצע פנה לבו לדבר אחר אינו כ"י אם הדין מה בעלמא, ואפילו מאן דאית לה הרהור בדבור דמי הוא רק במחשבתו במחשבתו אינה תבות של קריאת שמע או תפלה וכיוצא בזה אבל לא הרהור בעלמא באיזה דבר, וגם הרא"ש בעצמו פסק בפרק מי שמתו הרהור לאו בדבור דמי. ואולי רבנו הרא"ש לומר דלא יצא ודי מצוה מן החבות, ובעין מה שכתב הבית יוסף בסימן נח בשם הרשב"א על מה שאמרו הקורא את שמע עם אנשי משקו לא יצא, עין שם: * בנחת. ועין במשנה ברוך. ונראה ל' דלא אמר הרא"ש דבר זה כי אם בזמנו שהיו נוהגין עדין העולם לצאת בברכת השלית צבור, וכמו שכתב הגר"א, על כן הוא שהחמיר על עצמו לאמר בפיו עם השלית צבור הצריך לומר בנחת שלא להגיה קולו כד' שלא לקלל כזה לשארי אנשים השומעים ומכונים לצאת בברכת השלית צבור, וגם אפשר דמשמע זה היה ממנה לסיס הכרחה ולענות אמן אחר השלית צבור, כמו שמוכח בטור, כד' שלא לפרש עצמו מן הצבור שצריך לן לבתחלה לענות אמן אחר השלית צבור, ואפשר אף לעכובא דבלאו הכי לא יצא בברכתו, וכמו שכתב הרבנו יונה בפרק מי שמתו והובא בסימן זה בסימן אברהם סע"ף קט"ו ה. מה שאין כן בחיים שנהגו שכל אחד מקרב לעצמו ברכת קריאת שמע: * פחות מ' משנה. עין במשנה ברוך כמה שכתבנו לענין ברכת השחר בשם הלבוש, והוא בסוף סימן ו, הביא מן אברהם שם בסע"ף קט"ו י. והמגן אברהם בסימן זה סע"ף קט"ו ה פליג עליו, דכתב דלכלי עלמא שאר ברכות שאינו פקי לא בעי עשרה. והפרי מגדים שם כתב דאפשר דחלבוש מרי דוקא בבקי, ואפילו בבקי תמה עליו הפרי מגדים בסימן ת, מכן לה לחלק זה מברכת המצות דקדקא לן דמי שצא מוציא ולא בעי עשרה, עין שם. ועין בחיי אדם בכלל ה דתם בברך חלבוש, נט סע"ף ד, ועין שם גם כן טעם לזה: * ולא יצנה אמן. לכאורה נכלל לומר דבגנת הבית יוסף הוא דוקא אם הוא מתפלל בשנה עם השלית צבור, והוא הדין אם הוא מתפלל ביהודי, ובא לאפוקי מאותן הנהגין לענות תמיד אמן אחר הביתר, כמו שזכר פסוק בסימן סא, ובאפן זה גם אחר ברכת יוצר אור אין לענות, דהיי עונה אמן אחר עצמו, אבל אם סיס קדם השלית צבור, אפילו אחר ברכת הביתר, צריך לענות אמן אחר השלית צבור, ובהו לא חישבין להפסק, וכן נראה שחבין כן בפרקי יוסף והשערי תשובה וכן משמע קצת בבית יוסף סוף דבור המתחיל ומשמע וכו' שסמס שם ברכת הקריאה. וכן

באר היטב

שמונה עשרה, דכר ברכות אינו מעכב כמו שכתב סימן ס: (ג) רם. כתב הרמ"ע סימן קכ, בקרשה זו אם היה יושב וצבור הרי זה טעוה, אבל אם היה עומד וישב נכר שאינו חכם, עין שם. ומגן אברהם כתב בשם השם הקנה דוקא מישב. בשפה ברוך ובעצמה קדשה בחולם, שצ"י נקטת הנהיגה וצ"י קדש וצלת תמיד ויחיד ארין. כשמונה לארבע בנחות הארין יקח הארבע ציצית בידו השמאלית ויניחם על לבו עד פרישת הימנית וצ"י יניח ע"י ימנית ע"י ימנית ויניחם ויניחם (ח) מעשרה.

משנה ברוך

האמרוהו. ולפי שאין לומר מהמנהג, נכון להזכיר אם אומר ביהודי לאמר בגנותו וטעמים בקורא פסוקים, וכן כתב הפרי מגדים בשם הלבוש ששכח להזכיר פנה: ^(יב) וכשענוני וכו'. וקדשה זו אם אפסד ^(יז) טוב לומר מישב: ^(יג) בקול רם. ודוקא בצבור, אבל ביהודי אומר בלחש, כן כתב באליה רבה, אבל בשערי תשובה כתב, שאין קפידא אף ביהודי אם יאמרה בקול רם: ד. ^(יד) ברכת יוצר. והוא הדין לכל הברכות דקריאת שמע: ^(טו) עם השלית צבור. דאף דמדינא יכול לכוון לצאת בברכת השלית צבור אפילו הפקי, דדוקא בתפלה אין השלית צבור מוציא את הפקי, וכדלקמן בסימן קכד, משום דרמזי נכחו וצריך כל אהר לבקש רחמים על עצמו, וכל מקום וזה רגיל לומר עם השלית צבור בנחת, ^(טז) שפינת שהם ברכות ארכות אין אדם יכול לכוון תמיד עם השלית צבור בשתיקה. והיום אין נוהגין להזכיר לומר דוקא בנחת. ועין בבאר הלכה: ^(יז) קרב. דבאמצע אסור לענות אמן כמו שכתבאר בסימן ס: ^(יח) ויצנה אמן. אבל ^(יט) ברוך הוא וברוך שמו לא יאמר, דאפילו בפסוקי דמורה לא יפסיק לזה, וכמו שכתב המגן אברהם בסימן קכד: ^(יח) אחר שלית צבור. והוא הדין ^(יט) אם שמע סוף ברכה מאדם אחר, בין ברכה זו ובין ברכה אחרת: ^(יט) שמעיה משלית צבור. ודוקא אם כוון לצאת והשלית צבור התכוון להוציא, וכדלעיל בסימן ו סע"ף ד: ^(כ) אלו. של קריאת שמע והוא הדין לכל הברכות, וכדלעיל בסוף סימן ו ונעין שם בפרי דרש וביסמין ח סע"ף ה, עין שם במחצית השקל ובארצות החיים וסימן רט סע"ף ו וסימן רצח סע"ף יז, לבר מברכות של תפלה דאין השלית צבור מוציא את הפקי, וכדלקמן בסימן קכד: ^(כא) שהוא פקי. ואפילו אם יצא ככר, מוציא, וכדלקמן בסימן סט, והוא הדין בכל הברכות, וכדלקמן בסימן תקפה ובסימן תרצב, לבר מברכת תהנין דמי שצא אין יכול להוציא את האחר שהוא מתחיל עדין בברכה, וכדלקמן בסימן ריג סע"ף ב, ואפילו למי שאינו פקי: ^(כב) תחיד. אפילו ^(טז) אם אינו פקי: ^(כג) פחות מ' משנה. וזהו דוקא לענין ברכת קריאת שמע, וגם בברכת השחר הלבוש מחמיר בברכות קריאת שמע ונעין בבאר הלכה, אבל שאר ברכות, כגון ברכת המצות וברכת תהנין, אפילו יחיד מוציא את תחיד אפילו לבקי, וכדלעיל בסימן ת. אך בברכת תהנין יש כמה הלוקים, דבברכה ראשונה של הלכות והיין לכלי עלמא הדין כמו שכתבנו, וכדאיתא פריש סימן קצט סע"ף א, אך צריך שיקבעו את עצמן לזה דהיי, שישבו יחד, ולענין ברכת המזון, אם רק שנים אכלו, מצוה לתלק ולברך כל אחד לעצמו, אם לא שאמרו אינו פקי וצ"י יוציא אותו הפקי, וכדאיתא בסימן קצט, עין שם. ובשאר דברים חזין מפת ויין, בין בברכה ראשונה ובין בברכה אחרונה, יש דעות בין הפוסקים אם אהר יכול להוציא תבדו, וכדלקמן בסימן ריג, עין שם: ^(כד) דהיי הפסק. בין קריאת שמע להברכה, כמו שאמרו להפסיק בין כל דבר מצוה או בהא

שער הציזין

(ס) צין באר היטב: ד. (י) בית יוסף: (י) אהרונים: (ט) פרי מגדים בסימן נא: (טז) מגן אברהם בשם תלמידי רבנו יונה:

לוח עמוד הרומי: יום ה' חשון תשס"ג < יום ו' כג תשרי תשס"ח < שביע כח אלול תשע"ב < יום א' אלול תשע"ו < יום ב' אב תשס"ב